

Dosarul nr. 2ra-1196/2021

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul central (jud. M. Bușuleac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

ÎNCHEIERE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Elena Scalenciuc, reprezentată de avocatul Maxim Todorov,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Scalenciuc împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni și Mihail Rudenco cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost admis apelul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, a fost casată hotărârea din 23 decembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul central și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 04 iulie 2019 Elena Scalenciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni și Mihail Rudenco cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 16 decembrie 2016, aproximativ la ora 17.00, Mihail Rudenco, conducând automobilul de model „Volkswagen Caddy”, nr. de înmatriculare xxxxx, deplasându-se pe str. M. Viteazul din mun. Cahul, nu a respectat prevederile pct.3, punct. 11 subpct. f) și a pct. 45 subpct. 1 și 2 a Regulamentului circulației rutiere și a ignorat indicatorul de avertizare 1.20 „Trecere pentru pietoni”, tamponând pietonul Elena Scalenciuc, care traversa regulamentar strada la trecerea de pietoni, în rezultatul cărui fapt ultimei i-au fost cauzate fractură închisă sechelată a ambelor oase ale gambei drepte în treimea superioară cu deplasare, fractură închisă a colului chirurgical al condilului mare al osului umeral stâng, luxație în articulația umărului, comotie cerebrală, șoc traumatic de gradul I, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată.

A menționat reclamanta că, fiind audiat în calitate de bănuit și învinuit, Mihail Rudenco a recunoscut vinovăția și a declarat că la 16 decembrie 2016, aproximativ la orele 17.00, se deplasa pe str. M. Viteazul, r-nul Cahul în direcția or. Vulcănești, conducând automobilul de model „Volkswagen Caddy”, nr. de înmatriculare xxxxx. Apropiindu-se de trecerea pentru pietoni, situată mai sus de unitatea militară, a fost orbit de luminile automobilelor, ce se deplasau în față și nu a observat o femeie ce traversa strada la trecerea pentru pietoni și a lovit-o. După lovitură, dânsul a oprit automobilul și a observat o femeie, care era căzută jos. După aceasta a chemat ambulanța și a acordat primul ajutor medical. A indicat că, pe această faptă, procuratura a pornit urmărirea penală conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de 264 Codul penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației și de conducere a mijlocului de transport.

A mai menționat reclamanta că, prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 17 decembrie 2018, Mihail Rudenco a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute 264 alin. (3) lit. a) Codul penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei penale în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, iar conform art. 90 Codul penal executarea pedepsei cu închisoarea stabilită lui Mihail Rudenco, a fost suspendată condiționat cu stabilirea unui termen de probă de 2 ani. Acțiunea civilă depusă de către Elena Scalenciuc, în partea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 18 martie 2019 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Cahul, Vasile Soltan, avocatul Todorov Maxim în interesele părții vătămate Scalenciuc Elena, avocatul Dumitran Ignat în interesele inculpatului Rudenco Mihail. S-a dispus menținerea sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central din 17 decembrie 2018.

A susținut reclamanta că, ținând cont de faptul că Mihail Rudenco la momentul comiterii infracțiunii prevăzute de 264 alin. (3) lit. a) Codul penal, deținea Poliță de Asigurare Obligatorie de Răspundere Auto Civilă Internă nr. RCAI-002507499, eliberată de asigurătorul SA „Grawe Carat Asigurări”, valabilă pentru perioada 17.08.2016- 16.08.2017 prejudiciul material urmează a fi reparat în condițiile Legii nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

La fel, a notat reclamanta că, potrivit certificatului de dizabilitate seria CN nr. 252567, i s-a stabilit grad de dizabilitate xxxxxx, cu pierderea capacității de muncă în mărime de 75% și cu păstrarea capacității de muncă în mărime de 25%. Până la accidentul rutier din 16 decembrie 2016, era încadrată în câmpul muncii în baza contractului individual de muncă nr. 527/2010 din 02 ianuarie 2020 în funcție de asistentă medicală în cadrul ÎMSP Spitalul raional Cahul, pe o durată nedeterminată, iar salariul de funcție constituia 3400 de lei, fapt confirmat prin certificatul eliberat de angajator.

A susținut reclamanta că, din momentul eliberării sale din spital la 17 ianuarie 2017, a avut nevoie în permanență de un îngrijitor pentru care, de asemenea, asigurătorul trebuie să achite cel puțin coșul minim de consum. Începând cu 17

ianuarie 2017, grijă de reclamanta a avut sora sa, Grigoraș Maria până la 30 iunie 2017, iar ulterior fiica sa, Chiriac Galina. Coșul minim de consum pentru femei apte de muncă, conform informației oferite de Biroul Național de Statistică constituie 1803,80 de lei lunar. Respectiv, a considerat că, este îndreptățită să solicite suma de 1803,80 de lei lunar, în calitate de coș minim de consum, întrucât a fost și este îngrijită permanent de către fiica sa, Chiriac Galina.

A fost externată din IMSP Spitalul Raional Cahul, începând cu data de 17 ianuarie 2017, și anume din această dată urmează a fi încasat coșul minim de consum în mărime de 1803,80 de lei lunar. A relevat că, ținând cont de faptul că nu beneficiază de pensia de invaliditate întrucât este pensionară pentru limita de vârstă, urmează să-i fie achitat venitul mediu lunar integral pe toată durata de existență a invalidității, adică suma de 3400 de lei lunar. Conform răspunsului oferit de CNAS din 09 februarie 2018, nu beneficiază de pensia de invaliditate, întrucât primește pensie pentru limita de vârstă, astfel încât temeiuri de reducere a despăgubirii lunare nu există.

A solicitat reclamanta Elena Scalenciuc încasarea din contul pârâților ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Mihail Rudenco a cheltuielilor de îngrijire permanentă în mărimea coșului minim de consum care constituie 1803,80 de lei, începând cu 17 iulie 2017 și până la decăderea necesității îngrijirii permanente, conform concluziilor expuse în certificatul medical eliberat de medicul de familie, despăgubiri de asigurare lunare în mărime de 3400 de lei lunar pentru toată perioada de existență a dizabilității (invalidității), începând cu 15 iunie 2017 și până la anularea integrală a invalidității precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul central din 23 decembrie 2020 a fost admisă parțial acțiunea depusă de Elena Scalenciuc. A fost respinsă pretenția depusă de către Elena Scalenciuc împotriva lui Mihail Rudenco cu privire la încasarea prejudiciului. Au fost încasate de la SA „Grawe Carat Asigurări” în beneficiul Elenei Scalenciuc cheltuielile de îngrijire permanentă în mărimea coșului minim de consum care constituie suma de 1803,80 de lei lunar, începând cu 17 ianuarie 2017 și până la decăderea necesității îngrijirii permanente, conform concluziilor expuse în certificatul medical eliberat de medic. Au fost încasate de la SA „Grawe Carat Asigurări” în beneficiul Elenei Scalenciuc despăgubiri de asigurare lunară în mărime de 3400 de lei lunar pentru toată perioada de existență a dizabilității (invalidității), începând cu 15 iunie 2017 și până la anularea integrală a invalidității. A fost încasată de la SA „Grawe Carat Asigurări” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei.

În dezacord cu hotărârea primei instanțe, la 29 decembrie 2020 ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a declarat apel nemotivat, iar la 11 februarie 2021 a declarat apel motivat, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depusă de Elena Scalenciuc împotriva ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de a reținut că, în rezultatul accidentului rutier, avut loc în data de 16 decembrie 2016, vinovat de producerea

căreia a fost recunoscut Mihail Rudenco, prin sentința Judecătorei Cahul din 17 decembrie 2018, reclamantei Elena Scalenciuc i-au fost cauzate mai multe leziuni corporale, calificate din punct de vedere medico-legal ca vătămare corporală gravă.

Ca consecință a accidentului rutier, reclamantei Elena Scalenciuc i-a fost stabilit grad de dizabilitate accentuat, având păstrată capacitatea de muncă în mărime de 25%, iar ulterior, după reexaminare, comisia pentru determinarea gradului de dizabilitate, a încadrat gradul de dizabilitate stabilit acesteia, ca xxxxx, reieșind din certificatele de încadrare în grad de dizabilitate anexate la dosar.

La data accidentului rutier, 16 decembrie 2016, Rudenco Mihail, deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere auto civilă internă nr. RCAI002507499 eliberată de asiguratorul "Grawe Carat Asigurări" S.A. cu perioada de asigurare de la 17 august 2016 până la 16 august 2017, rațiuni din care reclamanta Elena Scalenciuc a considerat că prejudiciul material cauzat acesteia prin accidentul rutier, necesită a fi repetat în condițiile Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule.

Astfel, aplicând prevederile art. 3, 14 alin. (1), (2) lit. b), 15 alin. (2), 25 alin. (1), (2) lit. e), (2¹) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, instanța de apel a stabilit că pretențiile reclamantei Elena Scalenciuc privind încasarea cheltuielilor de îngrijire permanentă în mărimea coșului minim de consum care constituie 1803,80 de lei lunar, începând cu 17 ianuarie 2017 și până la decăderea necesității îngrijirii permanente, conform concluziilor expuse în certificatul medical eliberat de medicul de familie a reclamantei, sunt lipsite de suport probatoriu, iar cele referitoare la încasarea despăgubirii de asigurare lunare în mărime de 3400 de lei lunar pentru toată perioada de existență a dezabilității (invalidității), începând cu 15 iunie 2017 și până la anularea integrală a invalidității, nu au reglementare în dispozițiile Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Sub acest aspect, instanța de apel a notat că, în temeiul Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, despăgubirea de asigurare care include cheltuielile suportate cu îngrijitori pe perioada incapacității temporare de muncă, se achită de asigurător în cazul în care persoana păgubită demonstrează prin certificat medical că i-a fost recomandată îngrijirea permanentă pe perioada incapacității temporare de muncă și cuantumul real al cheltuielilor suportate pentru îngrijitori în perioada respectivă. Instanța de judecată nu poate stabili un cuantum mai mic pentru îngrijitori decât cel stabilit de coșul minim de consum.

În acest sens instanța de apel a conchis că reclamantei nu îi era recomandată îngrijirea permanentă pe perioada incapacității temporare de muncă, la fel din probele prezentate la actele cauzei nu rezultă cuantumul real al cheltuielilor suportate pentru îngrijitori în perioada respectivă, motiv din care și această pretenție a reclamantei a fost respinsă.

Aici instanța de apel a reținut și concluziile notate în sentința Judecătorei Cahul din 17 decembrie 2018 și preluate de instanța de apel în decizia din 18 martie 2019, emise în cauza penală privindu-l pe Rudenco Mihail, în cadrul căreia Scalenciuc Elena a înaintat acțiune civile, solicitând încasarea cheltuielilor de îngrijire permanente în mărimea coșului de consum care constituie 1803,80 lei, începând cu 17 ianuarie 2017 și până la decăderea necesității de îngrijire

permanentă, conform căroră instanța de judecată a admis în principiu respectiva pretenție invocând "...reclamanta nu a probat la această etapă cheltuielile real suportate cu îngrijitori pe perioada incapacității temporare de muncă...". Sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză, reieșind din prevederile art. 123 alin.(3) CPC.

Astfel, instanța de apel a conchis că concluziile primei instanțe referitoare la temeinicia pretențiilor intimătei Elena Scalenciuc cu privire la încasarea cheltuielilor de îngrijire permanente în mărimea coșului de consum care constituie 1803,80 de lei, începând cu 17 ianuarie 2017 și până la decăderea necesității de îngrijire permanentă, conform concluziilor expuse în certificatul medical eliberat de medicul de familie a acesteia, este una greșită și fără suport probatoriu.

În ceea ce privește pretenția intimătei Scalenciuc Elena privitor la încasarea despăgubirii de asigurare lunară în mărime de 3400 de lei pentru toată perioada de existență a dizabilității (invalidității), începând cu 15 iunie 2017 și până la anularea integrală a invalidității, Colegiul judiciar al instanței de apel analizând circumstanțele de fapt și de drept invocate în susținerea respectivei pretenții în raport cu dispozițiile art. 25 alin.(2¹) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, a reținut-o ca fiind fără suport juridic și a respins-o ca fiind neîntemeiată.

Drept urmare, Colegiul judiciar al instanței de apel a constatat că acțiunea intimătei Elena Scalenciuc împotriva ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Mihail Rudenco cu privire la repararea prejudiciului material este neîntemeiată și urmează a respinsă.

La 10 iunie 2021 și suplimentar la 20 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Elena Scalenciuc, reprezentată de avocatul Maxim Todorov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, și a interpretat în mod eronat legea, aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară, iar concluziile expuse sunt în contradicție cu actele cauzei, deoarece actele cauzei confirmă cu certitudine că a avut nevoie de îngrijitor și că îngrijirile au fost prescrise de medici.

A susținut că decizia instanței de apel contravine în mod evident sentinței Judecătoreiei Cahul sediul central din 17 decembrie 2018, or cum este prevăzut în sentință acțiunea civilă formulată de Elena Scalenciuc a fost admisă în ceea ce privește pretenția față de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și cu pretenții materiale identice, or instanța de apel urma să se pronunțe doar asupra cuantumului despăgubirilor solicitate și nicidecum asupra temeiniciei acțiunii civile.

La 06 iulie 2021, în adresa lui Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni și Mihail Rudenco a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Elena Scalenciuc, reprezentată de avocatul Maxim Todorov, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 210).

La 06 august 2021 Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni a depus referință, prin care a solicitat ca recursul declarat de Elena Scalenciuc, reprezentată de avocatul Maxim Todorov să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 26 mai 2021 (f. d. 198).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 10 iunie 2021, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului declarat de Elena Scalenciuc, reprezentată de avocatul Maxim Todorov, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Elena Scalenciuc, reprezentată de avocatul Maxim Todorov, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Elena Scalenciuc, reprezentată de avocatul Maxim Todorov, urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Elena Scalenciuc, reprezentată de avocatul Maxim Todorov, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru